

Livandi steinar

AT tað kostar at sita við ábyrgd í vánaligum tíðum, vistu vit, men vistu kanska ikki nógv væl, hvussu illa kæra land okkara var hagrætt undir seinasta vanlukku stýri okkara.

ÚRSLITINI í júst kunngjördu veljarakanningini eru á leið tey, fleiri okkara kundu vænta. Tó halda vit ikki, at afturgongd javnaðarflokksins hevði verið so munandi, hóast sjálvsgd, sædd bæði í mun til seinasta valúrslitið og ómetaliga fíggar, arbeiðsmarknaðarlígu og tilfeingistrupulleikarnar, sitandi stýri hevur at dragast við.

ALT annað líka, so má úrslit fólka-flokksins í mun til úrslit javnaðarflokksins vera tann partur av kanningini, sum gevur flokki okkara mest at hugsa um.

SAMAN hava teir sitið í samgongu hesar truplu mánaðarnar, neyðsemjur hava sum altíð verið, men ikki stóri enn so, at kenslan av ábyrgd fyrri neyðuga stjórnarsetninginum, sum eingin annar hættaði sær undir, higartil hevur vunnið á freistingini til at kasta frá sær og bara lata alt fara í úlvins kjäft.

JAVNAÐARFLOKKURIN veit nevniliga, at er tað nakað, hinir flokkarnir biða eftir sum glúpskir hundar, so er tað fullkomin ruðuleiki, eitt nýtt »óreggeriligt« stóði, har hvør, sum »sterkastur« er, skal kunna týggja sær politiskt sum hon lystir — viðka gjónna enn meira millum vanliga færoyingin, sum enn setir álit sitt á eina stöðuga og toluliga solidariska samfelagsskipan og alsamt vaksandi talið á teimum, sum meira meta samfelagið og ófullkomuleikar tess sum nakað, sum skal brúkast — altíð til egnan fyrir mun burturav.

VERRU tíðirnar ella fíggarvárnirnar eru, fleiri eru av slagnum. Tí er tað ikki bara góð troyst, men fyrri Føroyar sonn lukka, at stóði javnaðarflokksins í fólkinum er so klettast, at so mong, hóast ágangin á flokki, aftur høvdu givið honum teirra fulla álit.

AT tað millum javnaðarveljarar frá seinasta vali eru flestir, ið nú høvdu sitið heima, eigur her og nú at verða skilt sum ein álvarsleg, men helst eisini vælmeint áminning til flokk okkara um, at alt ikki gekk eftir ætlan.

TAD kortini so fløvandi í hesum er,

at hesi mongu heldur ikki nú høvdu tikið undir við øðrum flokki. Tey valdu javnaðarflokkinn fyrri tann hann var og segði seg at vera — valdu ábyrgdarflokkinn, sum ongan-tíð segði seg undan, bar tað við ella ímóti.

SO verður helst eisini næstu ferð, men fyrri tað skal ikki minni álvara leggjast í hesa áminning, sum umframt kanska at vera ein yvirreaktión móttvegis okkara flokki sum tann leiðandi í hesum truplu tíðum, uttan íva eisini skal fastast sum ivi hjá summum um samstarv okkara við fólkaflokkinn, sum nærum slapp snikkaleysur burtur úr veljarakanningini.

VIT vita, at stjórnarábyrgd undir troti allar vegir, ovurstórum arbeiðsloysi og ikki bjartastu útlitum fyrri at fáa nógv góða vend í her og nú, kostar — ikki minst flokki, sum altíð hevur havt áræði og loysnirnar — flokkinum, sum álitíð altíð varð sett á, tá á stóð. Skilja eisini, at tað undir slíkum umstøðum kanska er truplari at hevja skjöldur og ganga ta beinu politisku kós, so mong tilbatur heldur vildu sætt.

TÓ vita skulu øll, veljarar okkara sum onnur, at heldur ikki vit eru

nøgdir. Hvønn politikk toluliga nøgdu veljarar fólka-flokksins kanska heldur vildu sætt, skal vera ósagt, men er tað ikki nakað á leið tað sama, okkara veljarar nú hava víst ónøgð við, er tað avgjørt heldur ikki nakað, politiskt gagn fæst burturúr.

VIT geva nevniliga ónøgðum veljarum rætt í, at alt ikki bara er gott og eftir okkara høvdi. Hin vegin vænta vit so sanniliga, at hesir við nærri umhugsan geva okkum viðhald í, at so ógiliga nógv meira varð mist, vóru aðrir flokkar í landsstýrinum í okkara stað — at tað tá hevði verið seinur dagur til farið varð undir ta nú sprettandi framleiðslubroyting, alt okkara lívsgrundarlag má byggja á komandi árin.

SKAL tað eydnast uttan at offra so nógvvar manna- og familjulagnur á altari »fría kapitalsins«, sum aðrir flokkar eru so ovurfrísir til, er enn sum áður bert eitt at gera — at fylkjast um tann flokk, sum fram um alt grundar politikk sín á livadni steinar — á tilveru- og virkisumstøður fólksins og á, at sjálvt eingin av okkara smæstu skal vera til yvirs, hóast krónur og oyru eitt tíðarbil einsamøll tala fyrri onkrum øðrum.

Fiskasølustjórin, Sosialurin og EF

Triggjar oddagreinir í Sosialinum skrivaðar av undirritaða um EF-málið tykja at hava rakt stjóran á Føroya Fiskasølu sera meint. Bjarti Mohr er sera firtin - fyrri ikki at siga óður - tí blaðið hevur dittað sær av leggja seg út í EF-tjakið. Hann kallar skrivning okkara hetz og manipulerandi. Hetz - helst tí at vit hava brúkt fleiri oddagreinir til at umrøða, víðgera og gera viðmerkingar til bombastisku og illa undirbygdu úttalili hansara í SVF herfyri. Manipulerandi tí at vit hava sett mynd av honum saman við fyrrverandi fiskasølustjóranum: "Birgir Danielsen og eg eru tveir ymskir persónar við ymskum meiningum" skrivur Bjarti Mohr.

Hann endar grein sína við orðnum: "Enn hava fólki í Føroyum loyvi til at siga sína meining, og hetta eiga vit at respekttera" og vísir á, at lættasta sak í verðini er onga meining av hava um nakað sum helst og

heldur, at nógva umrøðan í Sosialinum av úttalili sínum er prógv um, at EF-málið krever aktutta viðgerð í Føroyum - sakliga víðgerð.

Nógv tilfar um EF

Eg haldi ikki at skrivningin í Sosialinum hevur verið ósaklig á hesum oki. Sjálvur var undirritaði fyrri tveimum árum síðani á tíðindaferð í Brüssel fyrri at kunna færoyskar lesarar um EF-spurningar. Heimaftur við hevði eg hópin av greinum - upplýsandi og sakligum - eftir míni meining, sum snúðu seg um arbeiði í EF, framtidarætlanir við samveldi, felags gjaldoyra osfr., snúðu seg eisini um fyrir munir og vansar við limaskapi osfr.

Tað, sum so kemur fram í eini oddagrein, eigur Bjarti Mohr at vita, eru ofta meira subjektivar viðmerkingar til orðaskiftið. Og soleiðis hevur eisini verið við umrøddu oddagreinum í Sosialinum. Í hesum oddagreinum hava vit

sagt okkara hugsan um víðagitnu proklamatióna hjá nýggja fiskasølustjóranum, sum uttan nóg góðar grundgevingar heitti á landsins myndugleikar beinanvegin at biða um umsóknarblað frá EF, soleiðis at Føroyar kunnu gerast limur ongantíð ov skjótt.

Hetta var eftir okkara meining eitt so kollveltandi og avgjørt úttalili frá stjóranum í Føroyar størstu fyrirkø, at hetta kundi ikki standa ósvarað.

Bjarti Mohr í 1990

Fyrri tað fyrsta hevur sami Bjarti Mohr í samrøðu við m.a. Sosialin fyrri einum ári síðani sagt:

"Eg fari ikki at leggja meg út í tjakið um EF-spurningin. Tað er ein reini politiskur spurningur. EF-limaskapur snýr seg ikki bara um sølu av fiski. Tað er eisini nakað við vanliga gerandisdagin hjá færoyingum, um okkara mentan, um okkara fiskastovnar, um vit vilja hava Helmut Kohl til forseta

um eini 5-10 ár ol. Eg haldi hetta er eitt so stórt mál, at tað vildi verið skeivt av mær sum forsetingsmanni bara at úttala meg vegna søluna av fiski"

Hetta segði Bjarti Mohr við Sosialin 19. september 1990. Nú kann ein so siga, at hann hevur loyvi at skifta hugsan, serliga nú tíðirnar eru broyttar og nú fleiri Norðurlond fara uppí EF.

Rætt er tað. Men her má tó viðmerkjast, at grundgevingin hjá fiskasølustjóranum fyrri ultimativt at ganga inn fyrri limaskapi nú - er nokur grundgeving í heila líki var - snúði seg netup um søluna av okkara fiski. Og tað var netup reyði tráðurin í orðum hansara í umrøddu samrøðu í Sosialinum, at tað hevði verið skeivt av sær bara at úttala seg vegna søluna av fiski, tí so mangt annað er knýtt at limaskapi eisini.

Hetta kann neyvan verða so nógv broytt, hóast fleiri av grannalondum okkara nú vilja uppí EF ella verða tvingað til tað.

Manglandi grundgevingar

Nei, tað sum fekk okkum at koma við atfinningum móti fiskasølustjóranum var eftir okkara hugsan ov biligi og lætti mátin hann brúkti og manglandi grundgevingarnar, tá hann úttalaði seg til SVF. Tað kendist sum hevði hesin stjórin, sum annars hevur gingið á odda at fremja skilagóðar broytingar á bæði framleiðslu- og søluøkinum, mist jørdforbindili, mist pippið og alla vón. Akuttir trupulleikar m.a. á týska marknaðinum høvdu fingið hann at mæla til limaskap í stundini.

Og her vísu vit til viðmerkingarnar frá lögmanni, sum helt, at

fiskasølustjórin var lopin fram av og at hann átti at hildið høvðið kalt í eini slíkari sváran stöðu. Hetta var eisini okkara meining.

Vardín og fyrrreikaður

Vit mettu tað vera rætt at vísa á, at stjórin í Føroya størstu fyrirkø eigur at vera vardín og væl fyrrreikaður, tá hann fer í pressuna við einum so kollveltandi úttalili, sum at heita á myndugleikarnar at biða um umsóknarblað til EF.

Og fyrri at taka ein parallell vistu vit á sera óhepna og eins ófyrirreikaða og óumhugsada úttalili hjá undanmanni Bjarta Mohr, nevniliga

Framhald á síðu 18

Haldaragjaldið innan 26. mars

Gloymið ikki haldaragjaldið. Tað skal vera goldið Postverkinum í seinasta lagi 26. mars og nakrar dagar undan, verður goldið í peningastovni.